

**ČEŠI A NĚMCI
DEUTSCHE UND TSCHECHEN**

**SPOLEČNÉ DĚJINY
– ROZDĚLENÁ PŘÍTOMNOST –
BUDOUCNOST EVROPY**

**GEMEINSAME GESCHICHTE
– GETRENNTE GEGENWART –
ZUKUNFT EUROPA**

Za Ackermann-Gemeinde, Mnichov

a

Nadaci Bernarda Bolzana, Praha

vydal s úvodem

Otfrid Pustejovsky

**Im Auftrag der Ackermann-Gemeinde, München
und der**

Bernard Bolzano-Stiftung, Prag

bearbeitet, herausgegeben und eingeleitet von

Otfrid Pustejovsky

OBSAH

INHALT

VORWORT DES HERAUSGEBERS

ÚVODNÍ SLOVO VYDAVATELE

OTFRID PUSTEJOVSKY

Frieden in der Mitte Europas

3

Mír ve středu Evropy

5

I. DÍL – ČEŠI A NĚMCI V MINULOSTI A PŘÍTOMNOSTI

I. TEIL – TSCHECHEN UND DEUTSCHE IN GESCHICHTE UND GEGENWART

PŘIVÍTÁNÍ A ÚVOD

BEGRÜßUNG UND EINFÜHRUNG

PETR PROUZA

Bílá místa zmapovat

11

Weiße Stellen erfassen

13

WALTER RZEPKA

...das andere Volk in der Vielfalt seiner geistigen Positionen wahrnehmen

15

...vnímat druhý národ v celé mnohotvárnosti jeho duchovních postojů

17

STANOVENÍ VLÁD

DIE POSITIONEN DER REGIERUNGEN

JAN KAVAN

Dosáhli jsme stavu, který nemá v moderních dějinách obdoby

19

Wir haben einen Beziehungsstand erricht, in der modernen

Geschichte ohnegleichen ist

21

WERNER WNENDT

Es wird ein differenzierterer und unverkrampfter Dialog möglich

25

Diferencovaný a uvolněný dialog bude možný

29

VERTIEFUNGSREFERATE

REFERÁTY K PROHLOUBENÍ NÁZORŮ

WOLFGANG EGERTER

Sudetendeutsche Essentials im deutsch-tschechischen Dialog

33

Sudetoněmecké essentials v česko-německém dialogu

37

VÁCLAV HOUŽVIČKA

Hledání smyslu tolerance – můžeme vedle sebe žít s velice různými stanovisky	41
Sinnsuche der Toleranz – wir können mit unterschiedlichen Positionen zusammen leben	46

DIE BEITRÄGE

PŘÍSPĚVKY

Die Themenbereiche Vorbemerkung des Herausgebers	53
Úvodní slovo vydavatele	54

DEUTSCHE BEITRÄGE

NĚMECKÉ PŘÍSPĚVKY

ANTON OTTE

Ein Dialog der Nachdenklichkeit	55
Dialog zamyšlení	56

FRANZ OLBERT

Es gilt zu überlegen, was heute politisch möglich und morgen von Bestand sein kann	58
Je třeba zvážit, co je dnes politicky možné a zítra může být skutečností	61

HANS DIETER KORBEL

In Sorge um die „verbliebenen“ Deutschen	63
Ve starosti o Němce, kteří „zůstali“	64

FRITZ WITTMANN

Die Wiederbegegnung unserer Völker	66
Opětovné setkání našich národů	68

OTFRID PUSTEJOVSKY

Haben wir unsere Aufgaben erfüllt?	69
Splnili jsme svoje úkoly?	72

ADOLF ULLMANN

Bildungsarbeit und Partnerschaften	75
Vzdělávací práce a partnerství	77

KURT HEIBIG

Was ist für beide Seiten gut?	79
Co je dobré pro obě strany?	81

DORA MÜLLER

Deutsche in Brünn – Antifaschisten zwischen den Nationen	83
Němci v Brně – antifašisté mezi národy	87

HANS HEPPNER

Vertiefung wechselseitiger Universitäts-Studien	91
Prohloubení výměn v rámci studijních programů na univerzitách	91

OTTO PALECZEK	
Demokratie und Demokratiebewusstsein	92
Demokracie a demokratické vědomí	93
FRANZ BAUER	
Kulturverständnis und praktische Kultur-Vermittlung	94
Kulturní porozumění a praktické zprostředkování kultury	96
ČESKÉ PŘÍSPĚVKY	
TSCHECHISCHE BEITRÄGE	
MILOŠ HEROLD	
Jak funguje britsko-německé fórum?	99
Wie funktioniert das deutsch-britische Forum?	99
JAN KAVAN	
Česká zahraniční politika	100
Tschechische Außenpolitik	102
JIŘÍ ŠITLER	
Dekrety, zákony, konflikty	105
Dekrete, Gesetze, Konflikte	108
PETR MORÁVEK	
...měli být schopni přistoupit na jeden dialog	113
...wir sollten fähig zu einem Dialog sein	115
VLADIMÍR LAŠTŮVKA	
Debata vedla až k otázkám vzniku České republiky v roce 1918	119
Die Debatte führt uns bis zur Problematik der Entstehung der Tschechischen Republik im Jahr 1918	121
JAROSLAV ŠABATA	
Samozřejmě my se rozcházíme s národním svátkem	124
Selbstverständlich trennen wir uns vom Nationalstaat	127
BOHUMIL DOLEŽAL	
Sudetoněmecko-český dialog je v jakési smyčce	131
Der sudetendeutsch-tschechische Dialog hat sich in einer Schlinge verfangen	133
VÁCLAV ŽÁK	
Perspektivy jsou odlišné – nemohou ani ty výklady být stejné	137
Die Perspektiven sind verschieden – somit können die Interpretationen einander nicht gleichen	139
MILAN HORÁČEK	
Je nutné udělat kulatý stůl	142
Ein Runder Tisch muß her!	144

PAVEL TOLLNER	
Zákon 115 z roku 1946	147
Das Gesetz Nr. 115 aus dem Jahr 1946	148
ZDENĚK EIS	
Vícejazyčnost a dorozumění	149
Mehrsprachigkeit und Verständigung	151
PETR KRÍŽEK	
Vyhnání jako takové ničí lidskou důstojnost	152
Vertreibung als solche zerstört Menschenwürde	153
HELENA FABEROVÁ	
Konkrétní partnerství	154
Konkrete Partnerschaft	155
JAN LATA	
Česko-sudetoněmecká diskuse na mrtvém bodě?	156
Sudetendeutsch-tschechische Diskussion am toten Gleis?	157
VÁCLAV VRABEC	
Jsem rád, že se změnil styl našich setkání	160
Ich bin froh, daß sich der Stil unserer Begegnungen verändert hat	161
PETR PROUZA	
Volná tribuna názorů	163
Eine freie Bühne der Meinungen	165
II. DÍL – ČEŠI A NĚMCI NA CESTĚ DO EVROPY	
II. TEIL – TSCHECHEN UND DEUTSCHE IN EUROPA	
PŘIVÍTÁNÍ A ÚVOD	
BEGRÜßUNG UND EINFÜHRUNG	
PETR PROUZA	
Konkrétní česko-německá problematika	173
Konkrete deutsch-tschechischen Problematik	174
PETR PITHART	
Vyjasňování vztahů	175
Beziehungen erhellen	177
WALTER RZEPKA	
Die Demokratie ist ein hohes Gut	179
Demokratie je důležitým statkem	181
IV	

**VLÁDNÍ PŘIVÍTÁNÍ
REGIERUNGSADRESSEN**

FRANTIŠEK ČERNÝ

Usilovat o to, co nás Čechy a Němce spojuje	183
Sich darum bemühen, was uns Tschechen und Deutsche verbindet	184

HAGEN GRAF LAMBSDORFF

Die Iglauer Gespräche genießen in Deutschland hohes Ansehen	185
Jihlavské rozhovory se těší v Německu velké vážnosti	190

CÍRKEV

DIE KIRCHE

MONS. JIŘÍ MIKULÁŠEK

Vidím i určitý posun rok od roku	194
Und ich sehe Jahr für Jahr einen gewissen Fortschritt	195

**KOŘENY SOUČASNÝCH SPOLEČENSKÝCH SYSTÉMŮ V ČR A SRN
DIE WURZELN DER GEGENWÄRTIGEN GESELLSCHAFTLICHEN
SYSTEME IN DEUTSCHLAND UND TSCHECHIEN**

JAN KŘEN

Československá republika byla poslední střeoevropskou demokracií	196
Dopis Nadaci Bernarda Bolzana z 15. dubna 2000	199
Die Tschechoslowakische Republik war die letzte mitteleuropäische Demokratie	200
Brief an die Bernard-Bolzano-Stiftung vom 15. April 2000	204

FERDINAND SEIBT

Demokratie ist Diskussion	205
Demokracie znamená diskuse	214

**DEMOKRATICKÁ POLITICKÁ KULTURA V DNEŠNÍM ČESKU A NĚMECKU
DEMOKRATIE IN DEUTSCHLAND UND TSCHECHIEN HEUTE**

JAN SOKOL

Pro Čechy veřejnost znamenala národ	222
Für die Tschechen bedeutete Öffentlichkeit Nation	225

REINHOLD MACHO

Eine funktionierende Gewaltenteilung	230
Fungující rozdělení moci	234

JIŘINA ŠIKLOVÁ

Nejlepší výchova je výchova nápodobou	237
Die beste Erziehung ist die Nachahmung	243

DEMOKRACIE A MENŠINY V NĚMECKU A ČESKÉ REPUBLICE
DEMOKRATIE UND MINDERHEITEN IN DEUTSCHLAND UND TSCHECHIEN

PETR UHL

Soužití národních menšin	249
Das Zusammenleben von nationalen Minderheiten	254

STANISLAW BŘEZAN

Nationale Minderheiten in Deutschland – am Beispiel der Sorben	261
Národní menšiny v Německu – na příkladu Lužických Srbů	266

BOHUMIL DOLEŽAL

Falešná shoda obou stran	270
Ein falscher Konsens auf beiden Seiten	273

OTFRID PUSTEJOVSKY

Notwendigkeit eines allgemeinen ethischen, moralischen und Rechts-Konsenses	278
Nutnost obecného etického, morálního a právního konsensu	284

DEMOKRATIE IN EUROPA

DEMOKRACIE V EVROPSKÉ UNII

GERHARD SABATHIL

Institutionelle Stabilität als Garantie für eine demokratische und rechtsstaatliche Ordnung	289
Demokracie v Evropě, společné zájmy, deficit, podmínky pro přijetí do EU	299

MARKUS ENGELS

Der Grundrechtskatalog der Europäischen Union	309
Katalog lidských práv Evropské unie	314

WALTER RZEPKA

Demokratische Kultur ist abhängig von der Mentalität der Menschen – ein Schlusswort	319
Demokratická kultura závisí na mentalitě lidí – závěrečné slovo	321